

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
9. FEB.
1995

Letnik L
Štev. 6 (2793)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

SOSVET ZA KOROŠKE SLOVENCE IN ZSO

Prizadetost ob atentatu na Rome

V telegramu svojcem žrtev atentata v Zgornji Bor-ti/Oberwart, pripadnikom manjšine Romov, je pred-sednik sosveta za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja in Zveze slovenskih orga-nizacij dr. Marjan Sturm izrazil globoko prizadetost in sočustvovanje.

»Pred nekaj dnevi smo se spominjali obletnice osvoboditve jetnikov v koncentracijskem taborišču Auschwitz in se ob tem spomnili tudi tega, da je bilo v tem zloglasnem taborišču umorjenih tudi veliko šte-vilo Romov.«

Dr. Sturm je pozval varnostne organe, naj storijo vse, da razjasni okoliščine atentata in odkrijejo storilce.

Nadalje je predsednik Sturm še poudaril, da so zdaj pozvani vsi Avstrijci, ki se zavzemajo za demo-kracijo in še posebej za toleranco, za raznolikost in odprtost do manjšin, da skupno onemogočijo taka de-janja. Demokracija se ne sme umakniti nasilju!

Bomba na Gradiščanskem Sled spet vodi na Koroško!

Kar je bilo poznavalcem nemško-nacionalne in desnoekstremne sce-ne v Avstriji povsem jasno že ta-koj po morilskem pogromu nad oberwartskimi Romi in po eksplo-ziji bombe v hrvaški vasi Stinja-ki/Stinatz, so sedaj potrdile najno-vejše preiskave varnostnih oblasti: med lansko bombo pred Rennerje-vo šolo v Celovcu, v kateri gostuje Javna dvojezična ljudska šola, ter pisemsko bombo Lojzetu Wieserju in obema bombama v Oberwartu ter v Stinjaki obstajajo očitno po-vezave. Storilec oz. storilci so isti in bombe so bile izdelane po istem sistemu: v treh primerih so se storilci poslužili sprožilca na tresljaj (Rüttelmechanismus), ki je bil

skupaj z razstrelivom vgrajen v cev. Bombe te izdelave so smrtno pasti, saj eksplodirajo že pri naj-manjšem dotiku ali premiku. Tudi ideološko oz. argumentacijsko ozadje je isto. Za bombe v Celovcu in na Gradiščanskem je prevze-la odgovornost teroristična skupi-na BBA: Bajuwarische Befreiungs-armee. Le zgodovinska osebnost, ki ji tako rekoč služi kot vzor, je vsakič druga: v Celovcu je bil to knez »Herzog Oadilo von Bayern« (ime se pojavi v priznavalnem pis-mu takratnemu slovenskemu zu-nanjemu ministru Lojzetu Peterle-tu), na Gradiščanskem pa je knez »Friedrich II der Streitbare.«

Vštevši tragične dogodke na

Gradiščanskem je v preteklih 14 mesecih v Avstriji eksplodiralo ali bilo odkritih 17 politično in ra-sistično motiviranih bomb. Storilci so še vedno med nami.

Medtem so vse glasnejše zahte-ve iz vrst SPÖ in Zelenih, da je treba varnostne organe usposobiti za boj proti neonacizmu. SPÖ za-hteva dodatnih 300 uradnikov, ki naj bi nadzorovali neonacistične dejavnosti, Zeleni pa hočejo pose-ben program proti desnemu ek-stremizmu. Romi zahtevajo policijsko varstvo, včeraj pa je koroška policija pozvala slovenske organizacije, naj bodo pozorni na sumljive predmete in pojave.

F. W.

Ob obletnici smrti narodnega voditelja in dolgoletnega predsednika Zveze slovenskih organizacij dr. Francija Zwitterja so na njegov grob položili venec predsednik ZSO Marjan Sturm, predsednik ZKP Janez Wutte-Luc in tajnik ZSZ Rado Janežič.

Množica udeležencev na spominski svečanosti v Svečah

Oživiti koordinacijski odbor!

Na spominski svečanosti Zveze koroških partizanov preteklo nede-ljo, 5. januarja, v Svečah je pred-sednik Zveze slovenskih organiza-cij Marjan Sturm predlagal oživitve koordinacijskega odbora, v kate-rem naj bi bile zastopane vse poli-tične grupacije koroških Slovencev. Ta odbor naj bi služil usklajevanju vseh tistih vprašanj, ki se tičejo narodne skupnosti. Hkrati pa je Sturm odklonil merjenje sil znotraj narodne skupnosti. Že zgo-dovina je pokazala, da to manjšini nič ne prinese, celo škoduje.

Sturm je menil, da je treba leto tolerance uveljaviti tudi znotraj

manjšine. »Če od večine zahteva-mo, da spoštuje jezikovne in kulturne različnosti v deželi, moramo različnosti spoštovati tudi znotraj manjšine. Dejstvo je, da imamo različne svetovne nazore in različna politična gledanja. Te razlike je treba spoštovati. Enotni pa mora-mo biti v naših zahtevah po jezi-kovni in kulturni enakopravnosti.« V svojem govoru je predsednik ZSO zavzel tudi stališče do letošnjih obletnic, to je od 50-letnice konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom, 40-letnice podpisa državne pogodbe, 75-let-nice plebiscita do avstrijskega

članstva v Evropski zvezi, ki naj tudi vpliva na oblikovanje proslav.

Spominske svečanosti v Svečah se je udeležilo tako veliko število ljudi kot doslej še nikoli. Pred-vsem je treba omeniti, da se je po-leg gostov iz Slovenije udeležilo svečanosti precej koroških Slovencev, med njimi veliko mladine. To pomeni, da se prebivalstvo tudi ob najnovejših hudih dogodkih vse bolj zaveda pomena antifašističnega boja koroških Slovencev in drugih evropskih narodov.

F.W.

Več na 2. strani.

Neuspeh vlade ogroža mednarodno zaupanje

Prerekanja o bodoči avstrijski finančni in pro-računski politiki na vladni in socialnopartnerski ravni ni ne konca ne kraja. Poleg političnih posledic nadaljnjega napeljevanja vode na mlin svobodnjaškega Führerja povzročata ta neskončna tragikomična »storija« še druge nevarnosti: mednarodni finančni svet čedalje bolj kritično zaznava in opazuje krizo avstrijske gospodarske politike. Vodilni finančni časopisi in servisne službe pišejo o pojemanju zaupanja mednarodnih finančnih analitikov in investorjev v avstrijsko gospodarstvo. Predsednica Avstrijske nacionalne banke v tej kritični situaciji zaradi notranjih pristojnostnih nasprotij razmišlja o samodpovedi novega mandata, povrhu vsega pa Haider javno blebeto o nekakšni potrebi za znižanje vrednosti šilinga v razmerju do nemške marke.

Vse to lahko na mednarodnih finančnih trgih privede do izgube doslej izvrstne ocene avstrijskega gospodarstva. Ker je država – podobno kot podjetja – kreditojemalka pri bankah in na mednarodnem finančnem trgu, ima ocena njene bonitete vpliv na obrestne mere, katere ji dajalci finančnih kreditov zaračunavajo. Če zaupanje v kreditojemalca pojema, se višina obrestne mere zviša. Tako zvišanje – npr. za en odstotek – pa bi pri vsotah, za katere gre, Avstrijo stalo kar od 10 do 15 milijard šilingov. To pa je vsota, o kateri se vlada in različne interesne skupine pre-rekajo v zvezi z varčevalnim paketom. V tem primeru bi bila torej takoj prekoračena, država in davkoplačevalci pa bi se kaj kmalu znašli pred še večjim problemom.

Zato je v interesu vseh, da vladnima stranka-ma v najkrajšem času uspe sprejeti uporabne ukrepe za sanacijo državnega proračuna. Ta pa bo uspela le, če se bodo bremena pravično po-razdelila na vse prebivalstvo in ne bodo prizade-la predvsem samo socialno šibkejšega sloja.

Dr. Kristijan Schellander

SPOMINSKA SVEČANOST V SVEČAH

Proslavljanje v duhu humanizma in demokracije

50-letnici zmage nad naci-fašizmom je bila letos namenjena spominska svečanost, ki jo je ob grobu narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža in soborcev preteklo nedeljo, 5. februarja 1995, v Svečah priredila Zveza koroških partizanov. Svečanost je bila tako po izpovedi kot tudi po udeležbi zares manifestativna.

Slavnostni govornik predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm je načel tri pomembne tematske kroge: petdesetletnico konca druge svetovne vojne, plebiscitne proslave na Koroškem in odnose znotraj narodne skupnosti.

1995 - Leto tolerance

Govornik je uvodoma poudaril, da so Združeni narodi letošnje leto razglasili za leto tolerance in da so proslave osvoboditve

sožitje, sodelovanje, spoštovanje in upoštevanje manjšin na osnovi človekovih pravic. Če bo Evropa dopuščala nacionalizem in šovinizem, mistifikacijo zgodovine in ponovila vse tiste napake iz preteklosti, ki so jo že enkrat pahnilo v uničujočo vojno, ji grozita propad in balkanizacija.

Zato je treba ob 50-letnici konca druge svetovne vojne krepiti humanizem in demokracijo kot najvišji civilizacijski vrednoti, pri čemer moramo izpostaviti človekove pravice in njihovo univerzalnost.

Med gibanja, ki ogrožajo mir in sožitje, pa zagotovo sodi desni ekstremizem, čigar zagovorniki hočejo rehabilitirati nacizem in na novo interpretirati zgodovino. Zato je pomembno, da je nemška škofovska konferenca priznala svojo sokrivdo pri zatiranju Judov in se jim tudi opra-

A iz demokratične odločitve so na Koroškem naredili »zmago v nemški noči, in ob 10. oktobru praznujejo zmago nemštva nad slovenstvom«.

Koroški Slovenci, je dejal Sturm, ne nasprotujemo zgodovinski odločitvi l. 1920. Smo lojalni državljani Republike Avstrije. Ta lojalnost pa vključuje tudi lojalnost Avstrije, kar pomeni, da si želimo neovirano ohraniti naš jezik in kulturo.

Predsednik ZSO je ob tem dejal, da bi morala Koroška »prav v letu 1995, v letu tolerance, v letu pomembnih obletnic postaviti plebiscitne proslave na nove, evropske osnove« in v ospredje postaviti sožitje, sodelovanje, spoštovanje jezikovnih in kulturnih pravic, ne pa razpihovati zgodovinske hipoteke. Ob tako zasnovanih proslavah, ki bi bile vključene v centralno proslavo ob 50.

Govornik Marjan Sturm, predsednik ZSO, in predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc.

kaceta Auschwitz pravšnja priložnost, da opozorimo na bistvo nacizma, torej na industrijsko uničevanje ljudi in narodov. V tej morilski in zločinski logiki je nacionalsocializem enkrat, v tem nima primerjave. V tem pa je tudi utemeljena dostojna ocena prispevka vseh tistih, ki so se temu nasilju uprli ter tako prispevali k skrajšanju vojne in porazu nacizma.

Spomin nanje je izraz spoštovanja in zavesti, da le osveščen pogled v zgodovino omogoča tudi trezen pogled v prihodnost.

50-letnica konca vojne, 40-letnica podpisa državne pogodbe ter prvo leto enakopravnega članstva Avstrije v Evropski uniji so med seboj povezani. Nacizem je uničil državno samobitnost Avstrije, uporniško gibanje pa jo je spet vzpostavilo. Pri spominskih obletnicah ne bomo mogli mimo vprašanje o avstrijskih žrtvah in avstrijskih zločincih, je poudaril Sturm. Evropa bo uspela le, če bo upoštevala

vičila. Sturm je dejal, da sta na taki osnovi možna sprava in razprava o napakah uporniškega gibanja, in izrazil upanje, da bi tudi druge škofovske konferene posnemale nemško.

Plebiscitne proslave

V zvezi s 75-letnico plebiscita je predsednik ZSO opozoril predvsem na demokratično pravico odločanja ljudi v takratnih časih. Na Predarlskem se je večina odločila za priključitev k Švici, Tirolci in Salzburžani so glasovali za Bavarsko. Na Koroškem pa so se ljudje obeh narodov, Slovenci in nemško govoreči, odločali ali za Avstrijo ali pa za Jugoslavijo. Plebiscit v prid Avstriji so odločili Slovenci. In to »ne navsezadnje zaradi tega, ker je tedanja koroška oblast svečano obljubila, da bo spoštovala narodne, jezikovne in kulturne pravice koroških Slovencev«. Sturm je s tem opozoril na svečane (in neizpolnjene) obljube koroškega deželnega zbora na Gospodarskem polju tik pred plebiscitom l. 1920.

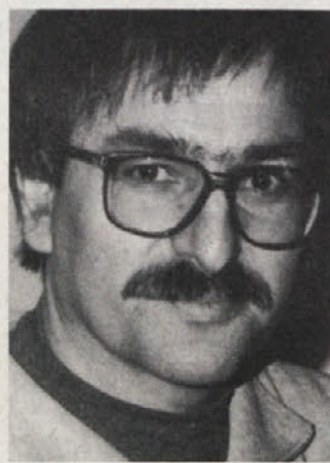
obletnici druge svetovne vojne in osvoboditve bi tudi koroški Slovenci lahko sodelovali.

Sturm pa je izrazil bojazen in dvom, da do tega ne bo prišlo, »ker nekateri tega niti ne želijo«. Poudaril pa je, da se določeni koroški politiki prizadevajo za novo obliko praznovanja zgodovinskih obletnic in s tem v zvezi omenil iniciativo »Delovna skupnost Koroška 1995 v letu tolerance«. Slovenci bomo pri tej pobudi, ki jo podpirajo številne nemške in slovenske organizacije, sodelovali.

V programu spominske svečanosti na sveškem pokopališču je pel moški pevski zbor SPD »Bilka« iz Bilčovsa pod vodstvom Mirka Lauseggerja, recitirali pa so otroška skupina z Jesenic in Tonči Schlapper ter Lojze Eržen. Predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc pa je v svojem pozdravu posvaril pred oživiljanjem nacizma, nacionalizmov in nestrpnosti. »Zato moramo prav antifašisti zastaviti vse sile za sožitje in mir.«

Franc Wakounig

KOMENTAR

Dr. Vladimir Wakounig

»Zahteva, da se Auschwitz ne ponovi, mora biti zajeta najpoprej v vzgoji.« Tako je nekaj dni pred smrtjo leta 1969 v nekem radijskem pogovoru svoje razmišljanje o vzgoji po Auschwitzu zaokrožil nemški sociolog in filozof Theodor W. Adorno. Ob barbarskem napadu na romsko naselje v bližini

v drugi svetovni vojni. Politični sistemi, ki so vstali in zrasli iz propada nacističnega režima, svoje družbe niso oblikovali na osnovi prepričanja, da se je treba najprej pokloniti nedolžnim žrtvam. Avstrijska država in njeni odgovorni politiki so potrebovali skoraj pet desetletij, da so končno priznali svojo sokrivdo in soodgovornost za pokole v nacistični dobi in sodelovanje v režimu. Mnogo žrtev pa še danes čaka, da jim avstrijska država prizna in povrne škodo, ki so jo utrpeli pod Hitlerjevim terorjem.

Najboljši dokaz za »tihu rehabilitacijo« nacistične miselnosti je ta, da Avstrija ni bila pripravljena resno denacificirati svojega političnega sistema in da je mnogo oseb, ki so pod Hitlerjevim terorjem delovali v nacističnem duhu, po drugi svetovni vojni spet zasedlo odgovorne politične položaje. Prav ta »tihu rehabilitacija« nešte-

Uboj Romov – dejanje nečloveške ideologije Auschwitza

Obertwarta/Zgornje Borte na Gradiščanskem, pri katerem so izgubili življenje štiri Romi, se tej Adornovi zahtevi ne moremo izogniti.

Naraščajoče nasilje desnoekstremističnih in neonacističnih skupin proti tujcem in narodnim manjšinam je v resnici posledica tega, da povojni demokraciji v Avstriji in Nemčiji nista bili sposobni dokončno razgaliti in obsoditi nečloveško ravnanje nacističnega režima. Napadi na Žide, azilante, na Rome in Sinte, na ljudi, ki ne ustrezajo nekakšni večinski družbeni in rasni enakosti, dokazujejo, kako prisotna je še vedno nečloveška miselnost, ki ima svoje korenine v ideologiji Auschwitza. Ta pa se je udeležala s tem, da je uničevala vse tiste, ki niso ustrezali rasnim predstavam arijskega porekla.

Kdor je pričakoval, da bodo zahodni državni sistemi, ki so se takoj po vojaški zmagi nad nacističnim režimom zapisali demokraciji, sposobni radikalno iztrebiti morilsko miselnost Auschwitza, se je motil. Predvsem to velja za Avstrijo in Nemčijo. Preden sta zahodnonemška in avstrijska država vsaj delno povrnili škodo žrtvam nacističnega terorja, sta se že pobotali z mnogimi, ki so bili vpleteni v pokole in morije industrijskega uničevanja

tih odgovornih in soodgovornih za uničevanje Židov, Romov, Sintov in drugih je bistveno prispevala k temu, da je nečloveška miselnost Auschwitza »brez večjih usihanj« preživela 50 let avstrijske demokracije.

Nizkoten in barbarski napad na Rome v Oberwartu pa hkrati tudi razkriva dolgoletno ravnanje avstrijskega političnega sistema s svojimi manjšinami. Odgovorni za ta uboj in zločin so vsi tisti politiki, ki dopuščajo prikrito in tudi javno diskriminiranje šibkih in s svojim verbalnim radikalizmom celo spodbujajo k nasilju. Umor Romov ni kakor strela z jasnega, ampak enkrat samo zadnje morilsko dejanje, ki se je sistematično napovedovalo že z nasiljem s pisemskimi bombami.

Ta zločinski napad na Rome mi samo potrjuje, da druga avstrijska republika svojim nacističnim žrtvam še vedno veliko dolguje, predvsem pa popolno rehabilitacijo in sprejem zakonodaje, s katero bi preprečila vsako nadaljnje inštitucionalizirano zapostavljanje. Ob takih zločinskih dejanjih se moramo resno vprašati, ali se nismo že spet sprijaznili s političnim sistemom, ki je izgubil vsako človeško dostojanstvo in sočutje z žrtvami in prizadetimi.

TEROR NA »OTOKU BLAŽENIH«

Rasistični umor Romov in bomba v hrvaški vasi

Pripadniki narodnih skupnosti in pretežen del večinskega naroda, skratka pokončni avstrijski demokrati žalujejo skupaj z romsko narodno skupnostjo za štirimi njenimi člani iz Gornje Borte/Oberwart. V noči na preteklo nedeljo, 4. februarja, so postali žrtev zverinskega terorističnega napada neonacističnih, rasističnih in desnoekstremnih storilcev. Prvič v 2. avstrijski republiki so bili njihovi državljani in pripadniki narodnih skupnosti ubiti zaradi svoje narodne pripadnosti. Postali so žrtev zločinske rasistične ideologije, ki je višek svoje brutalnosti izvajala prav v Auschwitzu in drugih nacističnih taboriščih.

Umorjeni v Oberwartu so bili pripadniki romske manjšine, avstrijske narodne skupnosti, ki je bila priznana šele ob koncu leta 1993. Žrtve so bili potomci, sinovi in vnuki gradiščanskih Romov, ki so jih nacisti obsodili na smrt in jih kot člane življenja nevredne rase najprej strpali v taborišče Lackenbach na Gradiščanskem, potem pa so jih v živalskih vagonih transportirali v koncentracijska taborišča, med drugim tudi v Auschwitz. Od nad deset tisoč interniranih gradiščanskih Romov se jih je iz taborišča vrnilo samo nekaj sto.

Umorjeni so bili nekaj dni po petdesetletnici osvoboditve Auschwitza in pred začetkom procesa proti neonacistom, obtoženim zaradi pisemskih bomb.

Žrtve terorističnega napada so: **Josef Simon** (40), oče petih mladoletnih otrok, brata **Erwin** (18) in **Karl** (22) **Horvath** ter **Peter Sarközi**. Vsi so živeli v romski naselbini vzhodno od Oberwarta. Žrtve so bile v noči s sobote, 4. februarja, na nedeljo, 5. februarja, na stražnem obhodu. V zadnjem času so namreč neznanci prebivalcem naselja grozili (»Romi, ubili vas bomo«) in zato so vaščani opazovali okolje in dogajanje. Med drugim so v soboto opazili sumljiv avtomobil, ki je izzivalno peljal skozi naselje, in dva avtomobila, ki sta se pojavila vsak na enem koncu vasi.

POZIV za podporo svojcem oberwartskih žrtev
 Istitut za jezikoslovje graške univerze, Društvo Alpen-Adria Alternativ, Štajerska podružnica Avstrijske lige za človekove pravice in Kulturno društvo Člen 7 pozivajo na darovalno akcijo v pomoč in podporo svojcem umorjenih Romov, predvsem petnajstim nepreskrbljenim otrokom.

Darovalni konto:
 Raika Graz-Mariatrost/Filiale Heinrichstraße
 BLZ: 38223
 Štev. konta: 615764

Poleg tega so neznanci na samotni poti, ki vodi iz Oberwarta mimo naselja v Unterwart, postavili tablo z napisom »ROMA zurück nach INDIEN«.

In prav to tablo je četverica pri svojem obhodu očitno hotela odstraniti. Posledice so bile grozne: Čim se je eden od njih dotaknil table oz. njenega podstavka, se je sprožil mehanizem bombe, ki je bila skrita v cevi, na katero je bila tabla pripeta. Četverica je bila takoj mrtva, trupla pa hudo razmesarjena.

V naselju so sicer čuli eks-

varnostnih oblasti, ki je značilen za vse doslejšnje raziskave ozadij znanih pisemskih in drugih bomb. Krivdo so preiskovalci najprej pripisali žrtvam in jim očitno tako skušali naprtiti vlogo storilcev. Oberwartski Romi pa žandarmerijo obtožujejo, da njihovih pritožb in bojazni v zvezi z grožnjami niti ni registrirala, kaj šele jemala resno.

Zgodovina Romov je tlakovana s krvjo in krivicami

Romi, bolj znani pod imenom Cigani, so pred približno tisoč

Preživeli so se po vojni vrtili domov, a enakopravnosti zanje ni bilo. Med drugim jim je avstrijska oblast odrekala pravico do državljanstva in osebnih dokumentov. Leta 1948 je notranje ministrstvo celo odredilo izgon »tujih ciganov«. Šele 1. 1993 jim je Avstrija priznala status narodnostne skupnosti.

Bomba v Stinjakih/Stinatz

Ko Avstrija oberwartskega zločina niti še ni dobro dojela, je v javnost treščila vest o novi bombi in novi žrtvi. V hrvaški

Streitbare, Herzog von Österreich, Steiermark und vier Burgenland«.

Preiskave varnostnih oblasti so dokazale, da je pismo odposlala ista Bajuvarische Befreiungsarmee, ki je lani jeseni tudi poslala priznavalno pismo bivšemu slovenskemu zunanjemu ministru Peterletu v zvezi s pisemsko bombo založniku Lojuz Wieserju.

Pogreb ubitih Romov bo v soboto, 11. februarja v Gornji Borti/Oberwart.

Franc Wakounig

plozijo, vendar si vzroka zanj niso znali razložiti. Seveda ni nihče niti pomislil, da so štirje njihovi pravkar postali žrtve zahrbtnega zločina.

Vaščani so zločin odkrili šele v nedeljo zjutraj. Žalost in obup sta se naselila v njihovih domovih in srcih. Otroci so osiroteli, žene vdovele, družine so izgubile očeta, brata, strica, vnuke. Romsko naselje se je odelo s črnino, na mah se je pogreznilo v neizmerno žalost.

Cinizem oblasti

Med prebivalci romskega naselja v Oberwartu so se spet pojavile slike groze in nasilja iz časov, za katere so mislili, da so mimo. Kot da sta se vrnila Lackenbach in Auschwitz. In to v 2. in demokratični avstrijski republiki!

Šok pa so stopnjevali še avstrijski varnostni organi: mrtve so osumili, da so napačno ravnali s strelivom in zato izgubili življenje. Poleg tega je žandarmerija v naselju opravila racijo zaradi morebitnega streliva in preiskala vse hiše. Šele po daljšem času je notranje ministrstvo blagovolilo ugotoviti, da so Romi postali žrtve rasističnega atentata. To sta potrdila črna tabla z napisom »Romi zurück nach Indien« in tehnično mojstrska konstrukcija bombe.

Tako ravnanje je docela razgalilo dilentantizem in cinizem

leti zaradi doslej neznanih vzrokov zapustili Indijo in se podali na dolgo pot skozi prostor in čas. V 14. stoletju so se prvič pojavili v srednji Evropi. Kot nomadsko ljudstvo s svojim jezikom, kulturo, etičnimi vrednotami in pravnim sistemom se ukvarjajo z raznimi rokodelskimi dejavnostmi. Prav zaradi svoje posebnosti in izvirnosti naletijo pogosto na odpor, v 18. stoletju je cesar Karl VI. zaukazal celo njihovo iztrebljenje.

Po razpadu avstro-ogrske monarhije je največji del avstrijskih Romov živel na Gradiščanskem, kjer so bili podrejeni strogemu režimu. Do anšlusa 1.1938 jih je v Avstriji živelo okoli 11 tisoč. Preživljali so se z lončarjenjem, piskrovezništvom, kovaštvom in drugimi pomožnimi poklici. Po nacističnem prevzemu oblasti je za Rome, podobno kot za Jude, prišel čas sistematičnega iztrebljanja. Leta 1940 so nacisti v vasi Lackenbach pri Gornji Pulji/Oberpullendorf uredili največje »cigansko taborišče« na avstrijskih tleh. Predvsem je gonjo proti Romom, ki so veljali za »rasno manjvredne«, podpiral takratni gradiščanski gauleiter Tobias Portschy, ki danes kot ugledna oseba uživa svoj pokoj. Iz Lackenbacha so preživele Rome odvedli v druga taborišča. Od 11 tisoč jih je nacistični holokavst preživele le nekaj sto.

občini Stinjaki na jugu Gradiščanske je namreč v ponedeljek dopoldne eksplodiral peklenjski stroj, ki je bil prislonjen na kontejner za zbiranje papirja. Ko je Erich Priessler, uslužbenec deželne ekološke službe hotel kontejner izprazniti in se je dotaknil bombe, ki je bila zakamuflirana kot paket, je ta eksplodirala. Priesslerju je poškodovalo roko.

Storilci so z bombo v Stinjakih hoteli izvesti peklenjsko dejanje, kajti bomba so nastavili tik ob otroškem igrišču, na katerem pa v ponedeljek dopoldne na srečo ni bilo otrok...

Hkrati z bombo se je pojavilo priznavalno pismo storilcev. Vsebinsko je jasno neonacistična. V njem storilci zahtevajo, naj se klani Schifkovitsev, Granditsev, Stoitsitsev, Resetaritsev in Janischev takoj vrnejo v Dalmacijo. In naprej v originalu: »Deutsch-Österreich als Stammgebiet der Bajuwaren benötigt keine Ausländerindustrie, bestehend aus Ausländerlobbyisten, aus Aufwieglern, Förderern und Erfindern immer neuer Volksgruppen, aus Amateurdolmetschern, Fremdspracheneinpeitschern, aus Integrationsprojektanten, Menschen- und Waffenschmugglern, aus Rassentheoretikern und Menschenzüchtern nach dem Vorbild des marxistischen Einheitsmenschen. BBA »Friedrich II der

Morilci, teroristi!

Oberwartski umor in stinjski atentat sta zbudila ogorčenje in odpor v javnosti.

ZSO je svojcem ubitih Romov izrazila sožalje. (Glej izjavo na 1. strani).

Najvišji predstavniki države Avstrije so umor in atentat najostreje obsodili in zahtevali, da se docela razčisti.

Zvezni predsednik Thomas Klestil je bil zgrožen in vidno prizadet nad smrtjo štirih Avstrijcev.

Zvezni kancler Franz Vranitzky je obsodil podli napad na pripadnike avstrijskih Romov, podkancler Erhard Busek pa je posvaril pred destabilizacijo države.

Predsednik EL Andrej Wakounig je dejal, da je več kot škandalozno, da morajo avstrijski Romi v petdesetem letu osvoboditve izpod nacistične strahovlade spet trepetati za svoja življenja. Zahteval je ostro ukrepanje proti manjšinam sovražnim izjavam in dejavnostim.

Terezija Stoitsits, Hrvatka iz Stinjakov in poslanka Zelenih, je poudarila, da jo je strah za manjšinske aktiviste in v zvezi z bombnimi izjavami, da imamo opraviti s teroristi in morilci, ki so docela nepreračunljivi in sila nevarni. Opozorila je, da se sedaj maščuje nedejavnost varnostnih organov, ki so v zvezi z napadom na Rome v Oberwartu »spekulirali s skurilnimi variantami o nesreči, namesto da bi ljudi posvarili in s tem zmanjšali nevarnost nadaljnjih atentatov«.

Najnovejše strahotne dogodke so obsodili tudi kardinal König, gradiščanski škof lby in deželni glavar Stix, koroška deželna vlada ter osrednje organizacije gradiščanskih Hrvatov, ki zahtevajo solidarnost z manjšinami. V Gornji Borti/Oberwart je bila v ponedeljek zvečer žalna slovesnost, v torek zvečer pa je bila v središču Dunaja žalna manifestacija kot izraz solidarnosti z avstrijskimi Romi.

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Privzgojeni občutki krivde

Piše dr. Štefka Vavti

Iz vašega vsakdanjika zagotovo poznate občutek, da ste vsega, kar je narobe v vaši okolici, družini, pri otrocih ipd., krive same. Večkrat sem že pisala o tem, da nam je bil – predvsem pa to velja za generacije pred nami – že v zgodnjih letih privzgojen ta občutek krivde, ki se ga pozneje le težko znebimo. Kar pa je še huje, kaj rade ga posredujemo naprej, bodisi našim otrokom, bodisi partnerju, ki je pač drugačen, kot si želimo, ali pa staršem in učiteljem in tako dalje in tako naprej.

Žrtve za »nahrbtnik, poln krivd« se nam kar ponujajo, največkrat pa so to naši najbližji, ki so krivi, da nam gre slabo, da nimamo primerne službe, da so naši otroci sitni, da v našem življenju to ali ono teče »narobe«.

Tako se otresemo vsakršne odgovornosti za naše življenje, saj za vsako stvar najdemo »grešnega kozla«.

Žena, katere mož skače čez plot, pripisuje krivdo konkurentki, jezna je na moža, samo pri sebi ne išče napak. Raje se poda v vlogo žrtve, ki jo vsi pomilujejo, češ da ima »slabega moža«.

Če nam otrok dela v šoli težave, kaj hitro iščemo krivdo pri učiteljih in vzgojiteljih, pri otroku, ki je pač len in pozabljiv, v družbi, ki je slabo organizirana, ipd.

»Krivda« je občutek, katerega bi se – če nam ga kdo nprti – najraje hitro spet znebile, zato ponavadi še hitreje poiščemo nekoga, kateremu ga lahko zvalimo na hrbet.

Prepričana sem, da se noben občutek v naši družbi ne zlorablja v tolikšni meri, kakor prav »občutek krivde«.

Z njim bojujemo neskončno število bojev, imamo se za zmagovalce in »dobre«, če nam je uspelo, da smo »krivdo« za vse, kar je narobe, zvalili na drugega, sovražnika, partnerja. ...

Odrpito pa ostane vprašanje, ali smo res tako »dobre« (ali pa »slabe«), kakor se kažemo?

Nekatere rade prevzamejo nase krivdo za vse, druge jo raje vvalijo na druge. Pravična pa ni nobena od teh rešitev: če nase prevzamemo odgovornost za vse in si nprimo vsako krivdo, to le dokazuje, da previsoko ocenjujemo našo vrednost in se imamo za vsemogočne. Če pa nismo pripravljene sprejeti tiste »krivde«, ki nam pristaja, tudi ne prevzamemo odgovornosti zase in za naše ravnanje.

NARODNOSTI V SPÖ

Ana Blatnik za slovenščino tudi na uradnih deželnih praznovanjih

Prejšnji teden je predsednica Delovne skupnosti »Narodnosti v SPÖ« Ana Blatnikova povedala javnosti svoja stališča o praznovanju letošnjih spominskih obletic (50 let osvoboditve, 40 let avstrijske državne pogodbe, 75 let koroškega ple-biscita, prvo leto vključitve v EU).

Blatnikova vidi ob obhajenju teh obletic priložnost za širjenje tolerance, razjasnjen odnos do zgodovine in konstruktivno sožitje obeh narodnostnih skupnosti na Koroškem. Ker se uradna Koroška ukvarja predvsem s praznovanji ob 10. oktobru, je Blatnikova objasnila svoje stališče. Praznovanja naj bi bila usmerjena v bodočnost in veljati bi morala maksima odstranjanja predsodkov in sovražnosti. Delovna skupnost podpira skupaj s socialdemokratsko stranko zahtevo po vključitvi slovenskega jezika v uradna deželna praznovanja in predlaga, naj zastopnik/ca

narodne skupnosti predstavi pomen 10. oktobra iz vidika manjšine na slavnostni seji koroškega deželnega zbora.

Blatnikova tudi podpira iniciative raznih skupin in organizacij, ki predlagajo alternativne prireditve skozi vse leto in ki imajo namen, da zblizu ljudi in krepijo toleranco. Nekaj predlogov je že izdelanih: simpoziji in podijske diskusije, znanstvene prireditve, interesne diskusije, kulturne prireditve v smislu »Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar«, plesni teater IKARUS, šolski projekti, literarna branja itd. Take prireditve naj podpre deželna vlada iz desetmilijonskega proračuna, ki je namenjen praznovanjem.

Ob 50. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča na Ljubelju pa Blatnikova predlaga slovesnost tudi na avstrijski strani, lahko pa bi jo tudi obe državi skupaj pripravili na slovenski strani S. W.

SLIKAR, KIPAR, PESNIK

Huzjan v Galeriji Rožek

Preteklo soboto so v rožeški galeriji Marije Šikoronja svečano odprli razstavo olj slovenskega slikarja, kiparja in pesnika Zdenka Huzjana, učenca znamenitega Janeza Bernika. Slikarjev likovni izraz je globoko navezan na narodo, predvsem pa kot da raste iz zemlje. Njegova olja večjega formata odražajo pozitiven in rahločuten odnos do stvarnice s toplimi barvami kot osnovo, iz katere rastejo posamezni življenjski detajli. Razstavo je odprla in umetnika predstavila galeristka Šikoronjeva, o umetnikovem delu pa je spregovoril slovenski konzul v Celovcu Milan Jazbec.

Da bi bila umetniška podoba Zdenka Huzjana celovita, pa je Ivana Kampuš ob otvoritvi pre-

brala nekaj pesmi iz njegove zbirke Živalice v originalu in nato še v nemškem prevodu, ki ga je opravila sama. Razstavo priporočamo za ogled. Galerijo

Rožek lahko obiščete vsak teden od srede do nedelje v času od 15. do 18. ure, Huzjanova olja pa bodo v njej še do 26. februarja.

Konzul Milan Jazbec, galeristka Marija Šikoronja in likar Zdenko Huzjan

NOVOSTI NA KOROŠKEM

Bizantinska glasba v šmihelski cerkvi

Po uspešni generalki v solnograški bogoslovni cerkvi sv. Trojice je združeni moški zbor boroveljskih, obirskih in pliberških pevcev pod vodstvom Boža Hartmana v soboto, 28. januarja, zvečer prvič na Koroškem pel staroslovansko mašo vzhodnega obreda sv. Janeza Zlatoustega. Izvajal jo je v šmihelski farni cerkvi, celebrant je bil mariborski univezitetni profesor prof. Stanko Janežič, ki je posvečen tudi po vzhodnem obredu in sodi med najboljše poznavalce pravoslavne liturgije in teologije.

Zanimanje za vzhodno bogoslužje in za petje je bilo precejšnje in po mnenju občinstva oz. vernikov sodeč je zbor zastavljeno nalogo dobro opravil. Prof. Stanko Janežič je v nagovoru poudaril predvsem potrebo združenja vseh kristjanov in predlagal, da bi tudi na Koroškem poživili nekdanjo bratovščino Cirila in Metoda, ki se je zavzemala za uresničitev te ekumenske naloge.

Ko bo sv. Matija razbil led in bo sonce krepkeje zasijalo in ko bo v cerkvah topleje, bo združeni moški zbor staroslovansko mašo sv. Janeza Zlatousta spet pel po južnokoroških cerkvah.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Prešernove nagrade

Na slavnostni prireditvi so v Ljubljani v Cankarjevem domu podelili dve Prešernovi nagradi. Dobila sta ju filmski režiser Matjaž Klopčič in pisatelj Alojz Rebula. Šest nagrad iz Prešernovega sklada pa so prejeli pisatelj Mate Dolenc, arhi-

tekt Jurij Kobe, pisatelj Feri Lainšček, dramski igralec Srečo Špič, ansambel Trio Lorenz ter režiser Sergej Verč. Slednji je pred kratkim režiral tudi pri nas: Kralja na Betajnovi v Gledališču ob Dravi v Šentprimozu.

V TINJSKEM DOMU

»Slovenska mesta – slovenske pokrajine« s Tonetom Pavčkom

V torek, 14. februarja, se bo v domu v Tinjah nadaljevala serija srečan s pisatelji pod geslom »Slovenska mesta – slovenske pokrajine«. Gost večera bo tokrat Tone Pavček, rojen v Šentjuriju na Dolenjskem, pri nas predvsem poznan kot avtor literature za otroke in mladino. V obširnem literarnem opusu Toneta Pavčka, ki je bil leta 1953 skupno s Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Cirilom Zlobcem izdajatelj zbirke »Pesmi štirih«, je vedno znova močno prisotna poetična refleksija doljenjske pokrajine in njenih ljudi.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Prešernove nemške

V Ljubljani je v založbi Karantanija izšla zbirka Prešernovih pesmi, ki jih je avtor v svojem umetniškem snovanju napisal v nemščini. Prevedel jih je izrazit poznavalec Prešerna in vodilni slovenski prevajalec Janko Moder. Tisti čas na Kranjskem je pač zahteval, da je pesnik napisal tudi kako v nemščini. Tedaj jih je Prešeren v pripravah na izdajo svoje pesniške zbirke imenoval Nameček nemških in ponemčenih pesmi, deloma pa Nezbrane nemške pesmi. V zbirko je Janko Moder vključil le nemške, ne pa tudi dvojezičnih pesmi. Pesmi je razvrstil v štiri razpoznavne skupine: Ljubzen, Jezik, Črkarska pravda in Prigodnice. Z izdajo je prevajalec Slovencem razgrnil še eno pomembno stran Prešernovega pesnikovanja.

Na tradicionalnem plesu »Danice« se je tudi letos trlo ljudi. Le kako ne, ko pa so jih privabila brhka dekleta. Prav radi so tudi tehtali njihovo košaro.

PREMIERA V BOROV LJAH

Moje, tvoje, »Naše korenine« ...?

Ne poznam literarnega dela, ki bi tako globoko zarezalo v našo oz. zgodovino naših prednikov, kot sta to Prešernova pesnitev *Krst pri Savici* in *Finžgarjev roman Pod svobodnim soncem*. Prva govori o »otročih Slave«, torej Slovanih, drugi o Slovenih. Podrobne in zgodovinsko neovrgljive utemeljitve za svoje

Črtomir in Bogomila

domneve nimata ne eden ne drugi. O Prešernovem *Krstu pri Savici* in njegovih junakih teče razprava že poldrugo stoletje in vedno znova se pojavljajo različne razlage. To velja za njegovi vodilni osebi, Bogomilo in Črtomira, za njuno razdvojenost med poganstvom svojih dedov in novo sprejeto krščansko vero, pridobljeno po pridigarjih s severa ali vsiljeno z ognjem in mečem. Bogomila je sprejela novo vero z vsem srcem in zanjo tudi živela, Črtomir pa se ji

je uklonil in se po vojaškem porazu dal krstiti pri slapu Savice. Osvojil pa je ni nikdar. Bogomila je to storila tudi v spoznanju, da je to edini smisel njenega življenja, in z vero, da se bo z ljubljenim Črtomirrom za večno združila v posmrtnem življenju. Črtomir je formalno s krstom sprejel novega boga, da bi ostal blizu Bogomili in tudi zaradi prisile po porazu s krščansko vojsko. V obeh primerih pa je njuna vloga zelo dvoumna, osebnosti sta razdvojeni, odnos do boga prav tako, še bolj pa do svojega rodu.

Črtomir se v nekaterih dejanjih kaže kot predstavnik svojega še nepokorjenega ljudstva, v izbruhih pa je do novega položaja in tudi oblasti ambivalenten, dvojen, pada v ekstreme.

Motivno je »Krst« oris kolektivnega dejanja iz časov zgodovine Karantanije, iz obdobja pokristjanjenja in s tem »nemške« zmage nad »Alpskimi Slovani«.

Kljub temu pa je Prešeren v svoji epsko-lirični pesnitvi Črtomiru pripisal tudi zgodovinske besede, ki jih govori svojemu tropu preostalih borcev ob Ajdovskem Gradcu: »Največ sveta otrokom sliši Slave, tje bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosti vol'jo vero in postave«. In nadalje: Ak'pa naklonijo nam smrt bogovi, manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi« ...!

Ne da bi nadalje razglabljal o Prešernovih izpovedih, o Karantaniji kot plodnih tleh za naše korenine, o vlogi oglejske patriarhije in salzburške nad-

Črtomira so izobčili zaradi uboja Bogomile

škofije, o ustoličevanju na Gosposvetskem polju, saj vse to ne sodi v majhno poročilo in kritiko predstave, pa lahko zagotovo trdim, da dramaturg gledališke predstave ni upošteval najbistvenejše dispozicije in dramaturške predloge »Krst«.

Sicer pa dramaturga predstava menda ni imela, vsaj zapisan ni. Kolikor pa sta soavtor in režiser ista oseba, bi bilo skoraj logično, da se za njo skriva tudi dramaturg.

»Naše korenine« nekako odmevajo po Koroškem. Tisti, ki se na snov kaj bolje spoznajo, so nekoliko zmedeni, ker vidno ni bilo po njihovih predstavah. Tisti pa, ki o tem vedo toliko kot mladina v koroških šolah o Auschwitzu, torej skoraj nič, pa ne vedo, ali so bili pri maši z umorom in kaj bi pri tem s koreninami.

Govorim seveda še vedno o »Naših koreninah«, o letošnji premieri v Borovljah. Kakor sem se pred leti bal boroveljske uprizoritve v opuščeni hali Kestaga Buge waz primi, ker sem vedel, da me bodo stresale grozote in dileme naše tako imenovane polpretekle zgodovine, sem se tokrat veselil prijaznega ščemenja in gomazenja po hrbtu in podplatih. Korenine so korenine, kri ni voda, kadar zaveje vihar, se drevesa svojih korenin zavedo, je zapisal pesnik – na tej predstavi pa nič. Nobenega ščemenja, gomazenja, še tistih najbolj lasničnih koreninic ne.

Namesto vsega tega se na odru podijo neke čudne prikazni, celo neprepoznave, s čudno in močno preobloženo šminko na obrazu, Črtomir je enkrat v fratrski, potem pa v civilni

obleki z zadrigo na razporku, kakšen odnos ima do deviške Bogomile, ne vemo, dokler je ne ubije, kakšni sta vlogi patriarha in nadškofa, ne moremo prepoznati, zvemo, da so se takrat med seboj že klicali »sestra Slovenka« itd., čeprav so se svojega narodnega imena začeli zavedati šele v dobi

Režiser Bogomir Veras je pred avtorski imeni Smole-Prešeren postavil svojega. S tem je seveda tudi kot glavni avtor melodrame prevzel vso odgovornost.

Zgodovinska dejstva in pesniška predloga so eno, dramaturgizirane »Naše korenine« pa povsem nekaj drugega. Ali pa je morda režiser in soavtor odkril nove resnice, nova spoznanja, s katerimi bo »Krst« postavil na glavo.

Povsem se strinjam in priznam umetniško svobodo pri izbiri tekstov in upodobitvi dramskih del. Morda bi bila predstava prav užitna za zabavo, če ne bi bila pretesno naslovljena, tako da se mnogi gledalci še na glas smejeti niso upali. Da bi jo vsaj podnaslovlil: Poskus nove dramske interpretacije Prešernovega *Krsta pri Savici* – farsna melodrama, pa bi ji bilo razen pomanjkljivosti in neenotnosti igre vse oproščeno.

Ne bom po nemarnem omenjal imen ostalih sodelavcev. Dejal bi le, da so se zelo potrudili, predvsem za glasbo Roman Verdel, a tudi igralci, vključno z gosti, so pošteno opravili svojo nalogo.

Je, kar je. Predstava je mimo. Žal ob njej nisem začutil svojih korenin in ker je celota skupek posameznikov, bi ji odrekel posploševalni naslov *Naše korenine*.

Jože Rovšek

prosvetljenstva, nejasna je klovnovska vloga Gorazda ob ustoličevanju, ko pa je bil le neodločnež in od severnih gospodarjev postavljen knez itd...

Marija Kuhar-Prežihova jih ima petindevetdeset

V preteklih dneh je Marija Kuhar, vdova po znamenitem koroškem pisatelju Lovru Kuharju-Prežihovem Vorancu, praznovala svojo petindevetdesetletnico. Kuharjeva »Bica«, kot jo imenujejo v družini njene hčerke Mojce, poročene Gosar, v Domžalah, je sicer bolj slaba na nogah, duhovno pa je še dokaj sveža in na trenutke presenetljivo duhovita. Njen spomin pogosto seže v Vorančeve čase, ko je z njim, ob njem, največkrat pa zaradi njegovih poti revolucionarja brez njega preživljala hude čase. Spomin jo zanese tudi na Koroško, tja v Logo vas, kjer se je pri sorodstvu srečala s svojim Vorancem.

Ob skrbni negi svoje hčerke preživlja miren in lep večer svojega življenja. Njenega praznika smo se spomnili tudi koroški Slovenci. Pretekli petek jo je na njenem sedanjem domu obiskal Kvartet Rož iz Škofič in ji zapel cel venček njenih priljubljenih koroških pesmi, v imenu Slovenske prosvetne zveze pa ji je izročil tudi priložnostno darilo.

Bici Mariji Kuhar-Prežihovi želimo še obilo zdravja in zadovoljstva ob skrbni hčerkinini negi v Gosarjevi družini!

Jezik je duša

Janko Messner

Je temu tako ali ne?

Ni. Nicht einmal im Deutschen: namesto »dem ist nicht so« publicisti z občutkom za lepšo nemščino pravijo: das ist nicht so, es ist anders.

Slovenec na vasi (ki je še zmeraj, čeprav čedalje skromnejši, zdravi vir našega knjižnega jezika) se vendar nikoli ne bi začudil: A »tako je temu!« Prav gotovo bi rekel: A t a k o j e t o ? (V Pliberci pač: a štoka je šta rieč!) Ali pa: A štek je štue! Če pa bo SV v komentarjih (tokrat na 2. strani 5. jan. 95), še dalje gojil to nečedno cvetko, se bo zasedrala kajpada tudi v glavah njegovih bralcev na vasi.

V isti komentar se je vtihotapila tudi nasilna angleška modna beseda, Slovincem prav nič potrebna: »...manj hardlinerjev in več pripravljenosti za kompromis« – Čemu kar dve tujki, ki izpodrivata dve preprosti, razumljivi slovenski besedi: manj z a p e t e ž e v, manj t r d o g l a v c e v, manj t r d o v r a t n e ž e v, manj o z k o g l a v c e v, in več pripravljenosti za s p o r a z u m.

Fraza »še kako« tudi ni domača, slovenska, ampak je prišla v slovenski novinarski jezik z juga, iz sh. »i te kako!«. Slovenščina to frazo prenaša s a m o kot samostojen vzklik, npr.: Kaj nisi nič lačen? – P a š e k a k o ! Zato ven s to frazo v takem stavku: ... več zavesti, da je vsak na svojem mestu »še kako« potreben. Pravilno bi to bilo: ... da je vsak na svojem mestu z e l o potreben, h u d o potreben ipd.

Kdor gornji »še kako potreben« pozorno prebere, v resnici ne izve, k a k o potreben da je vsak na svojem mestu.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 9. 2.

TINJE, v Domu
19.30 Zgodnja in visoka renesansa, barok v Italiji

PETEK, 10. 2.

ŠMARJETA v Rožu, v farni dvorani
14.30 E. Kishon: Poročni list; nastopa gledališka skupina iz Sel
BOROVLJE, v Posojilnici-Bank
19.00 Odrptje razstave del Rudija Benetika »Ko mi je zagorelo sonce«
ŠENTPETER pri Šentjakobu, v Zavodu šolskih sester
19.30 E. Kishon: Poročni list; gostuje gledališka skupina KPD »Planina« iz Sel

SOBOTA, 11. 2.

VELIKOVEC, v gospod. šoli v Šentrupertu – PD »Lipa«
19.30 J. Nestroy: »Lumpacivagabund«, priredba teksta in režija Marjan Hinteregger, gostuje gled. skupina SPD Šentjanž
ŽITARA VAS, v ljudski šoli – SPD »Trta«
19.30 E. Kishon: Poročni list; režija Franci Končan; gostuje gled. skupina KPD »Planina« iz Sel
TINJE, v Domu
19.30 Kaj pomenijo sanje? – Ob 100-letnici psihoanalitične razlage sanj. Predava dr. Hans Lobner
VOGRČE, pri Florjanu – SJK
20.00 Kmečki ples, igra ansambel »Gamsi«

NEDELJA, 12. 2.

ŠMARJETA v Rožu, v farni dvorani
14.30 E. Kishon: Poročni list (komedija), nastopa gledališka skupina KPD »Planina« iz Sel, režija Franci Končan
KOTMARA VAS, v društveni sobi – SPD »Gorjanci«
17.00 P. Watsh: Na zeljnem listu; gostuje lutkovna skupina SPD »Zila«

PONEDELJEK, 13. 2.

SELE, v kulturnem domu – Kmečka izobraževalna skupnost
19.30 Praktični tečaj za žganjarje, referenta dr. Hans Madritsch in DI Hanzi Mikl

TOREK, 14. 2.

TINJE, v Domu
18.30 Odrptje razstave fotografij Ivana Klariča
TINJE, v Domu
19.30 Tone Pavček: Dolenjska s svojim središčem Novo mesto, vodi Horst Ogris, ORF

SREDA, 15. 2.

TINJE, v Domu
18.00 Italijanščina, vodi mag. Sieglinde Oberessl
CELOVEC, kapucinski kloster, Waaggasse – Dom v Tinjah
17.30 Slovenščina za napredujoče, vodi mag. Silvija Borovnik

ČETRTEK, 16. 2.

TINJE, v Domu
19.30 Impresionizem, ekspresionizem, klasična moderna in abstrakcija v umetnosti

PETEK, 17. 2.

BOROVLJE, pri Cingelcu – SPD Borovlje
17.00 Pustovanje za otroke s čarovnikom Grego
CELOVEC, v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma
19.00 Občni zbor Politično upravne akademije
ŠENTJAKOB, v farnem domu – SPD »Rož«
20.00 Johann Nestroy: Lumpacivagabund; režija Marijan Hinteregger; gostuje igralska skupina SPD Šentjanž

SOBOTA, 18. 2.

TINJE, v Domu
od 9.00 do 16.00 Dan čebelarjev z izobraževalnim programom, vodita prof. Edi in dr. Jure Senegačnik
ŠENTJAKOB, v farnem domu – SPD »Rož«
15.00 Philip Watsh: Na zeljnem listu; gostuje lutkovna otr. skupina »Pikc'« SPD »Zila« z Ziljske Bistrice; režija Rihard Grilc, glasba Edi Oraže
SVEČE, pri Adamu – SPD »Kočna«
20.00 Pust s Kočno; za ples igra »Trio Drava«

NEDELJA, 19. 2.

ŠENTJAKOB, v farni dvorani
14.00 Pustovanje upokojencev
SELE, v farnem domu – KPD »Planina«
14.30 C. Goldoni: Sluga dveh gospodov; nastopa gledališka skupina SPD »Gorjanci«

PETEK, 24. 2.

VOGRČE, pri Florjanu – KKD »Vogrče«
19.30 Pustnija

SOBOTA, 25. 2.

VOGRČE, pri Florjanu – KKD »Vogrče«
19.30 Pustnija

INTERNI NASTOPI
UČENCEV GLASBENE ŠOLE

Četrtek, 9. 2.: ob 19.00 v Borovljah, pri Cingelcu
Petek, 10. 2.: ob 19.00 v Bilčovsu, v ljudski šoli
Torek, 14. 2.: ob 17.30 v Celovcu v Modestovem domu;
ob 17.30 v Selah v farni dvorani;
ob 19.00 v kulturnem domu v Šentprimožu (skupno z oddelki Dobrla vas in Žitara vas)
ob 18.00 v ljudski šoli v Straji vasi;
ob 18.00 v ljudski šoli v Globasnici (skupno z oddelkom Šmihel);
ob 18.30 v Celovcu v Mladinskem domu;
ob 18.30 v društveni sobi v Škofičah;
ob 19.00 v posojilnici v Pliberku
Sreda, 15. 2.: ob 16.00 v Šentjakobu v društveni sobi
Sobota, 18. 2.: ob 16.00 v Šentjakobu v društveni sobi

OBJAVA

Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec, tel. 04 63/3 33 53-20

- Prijavni rok za vpis v 1. razred in v višje razrede ZG in ZRG se prične v ponedeljek, 20. 2. 1995, in traja do torka, 28. 2. 1995. Uradne ure so od 7.30 do 16.00, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
- Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu/učenki le v izjemnih primerih. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: 5. in 6. julij 1995.
- V prihodnjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Ravnateljstvo gimnazije bo pravočasno obvestilo starše o sprejemu oz. potrebnem sprejemnem izpitu.
- Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je mogoč.
- V okviru šolske avtonomije bo Slovenska gimnazija ponudila v šolskem letu 1995/96 dijakom, ki bodo pri posebnem testu pokazali ustrezno telesno usposobljenost, športni razred s povečanim številom telovadnih ur (namesto štirih šest ur).
- Upošteva se uradno avstrijsko šolsko politiko, ki priporoča dodatno učenje tujih jezikov, bo v enem izmed prvih razredov v telovadnih urah poskusno in za eno leto uveden ruski učni jezik. Didaktična spoznanja v svetu, zlasti v Kanadi, kažejo, da je tako imenovano »potapljanje v jezik« (total immersion) zelo koristno pri spoznavanju in osvajanju tujih jezikov. Evropa bo čedalje bolj dvo in večjezična. Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pišete na zgoraj naveden naslov.

Dv. sv. dr. Reginald Vospernik, ravnatelj

PLESNI TEČAJ

V LOČAH

(za začetnike in napredujoče), vodi Gregej Krištof.

Čas: začetek marca, točen termin po dogovoru
Kraj: Pri Borovcu v Zg.

Prispevek: 600 do 700 šil. (po dogovoru)

Prireditelj: SPD »Jepa – Baško jezero«
Prijave sprejema Joško Wrolich, tel. 0 42 54/29 95

OPOZORILO

Opozorjamo Vas na razpis delovnega mesta za maturanta ali maturantko z dobrim znanjem slovenščine na okrajnem glavarstvu Velikovec.

Razpis je objavljen v deželni časopisu števil. 4 z dne 26. januarja 1995 (Kärntner Landeszeitung števil. 4, stran 2).

Obrazec za sprejem v službo dobite pri portirju glavnega poslojstva deželne vlade, Arnulfplatz 1, v Celovcu, ali pa na okrajnem glavarstvu Velikovec.

SREČANJE MLADINSKIH GLEDALIŠKIH IN LUTKOVNIH SKUPIN

od četrta, 9. 2., do sobote, 11. 2. 1995

ČETRTEK, 9. 2. ob 11.30 v Tischlerjevi dvorani v Celovcu: »Jajce«, nastopa lutkovna skupina »Mi smo mi« iz Celovca
ob 19.30 v farnem domu v Železni Kapli:
»Čiren čaj in juha kokos pokos kvak kvak« (Feri Lainšček), nastopa mlad. gledališka skupina iz Vogrč
PETEK, 10. 2. ob 9.00 v Mladinskem domu v Celovcu:
»Jajce« (nastopa lutk. skupina »Mi smo mi«)
ob 10.45 v Mladinskem domu v Celovcu:
»Sluga dveh gospodov« (gled. skupina »Gorjanci«)
ob 19.30 v Šentpetru v Rožu:
»Poročni list«; nast. gled. skupina KPD »Planina«
SOBOTA, 11. 2. ob 9.00 v Modestovem domu v Celovcu:
»Slonček Leopold«; nast. otr. lutkovna skupina KPD Šmihel
ob 10.45 v Mladinskem domu v Celovcu: »Maia in velika luna«; nast. mladinska gled. skupina SPD »Radiše«
ob 13.00 v Modestovem domu pogovor o predstavah, vodi Peter Militarov
ob 19.00 v farni dvorani v Šmihelu: »Na zeljnem listu« (Philip Watsh); nastopa lutkovna skupina »Pikc'« SPD Zila

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 12. 2.

13:30 ORF 2

PONEDELJEK, 13. 2.

16:20 TV SLO 1

PREDVIDENA VSEBINA

- »Vse je pesem...« V ORF teatru v Celovcu. Posnetki proslave kulturnega praznika
- Tomaž Ogris, novi okrajni nadzornik za manjšinsko šolstvo – dvojezična izobrazba in vzgoja sta ponudba za vse.
- »Evropec biti na Koroškem«: Tudi v Šentvidu ob Glini se učijo slovensko.
- Z ureditvijo dvojezičnega otroškega vrtca pred desetimi leti v Škofičah: novo obdobje
- Uspešna sezona košarkarjev Slovenskega atletskega kluba: Tako mladinci kot tudi juniorji so še v boju za prvo mesto.
- Dr. France Vrbinc: Lepota materinega jezika mu je življenjski smisel.

Posnetek osrednje prireditve ob Slovenskem kulturnem prazniku bo v radiu na sporedu v soboto, 11. 2. 1995, ob 20.05.

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 9. 2.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
Petek, 10. 2.
18.10 Kulturna obzorja
Sobota, 11. 2.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
20.05-21.00 Slovenski kulturni praznik!
Nedelja, 12. 2.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel
18.10 Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 13. 2.
18.10 Seminar lutkovnih in gledaliških skupin. Reportaža.
Torek, 14. 2.
18.10 Partnerski magazin: Raj in pekel. Potopis.
Sreda, 15. 2.
18.10 Društva se predstavljajo

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Interview mit Gita Steiner-Khamsi

Soziale Akzeptanz fördern

Gita Steiner-Khamsi ist als Erziehungswissenschaftlerin in Basel und Zürich tätig und beschäftigt sich mit interkultureller Erziehung. In diesem Bereich ist sie auch Experte beim Europarat. Sie war im Rahmen einer Lehrveranstaltung, die vom Institut für Weiterbildung an der Universität Klagenfurt organisiert wurde, in Kärnten.

Sie arbeiten derzeit an einem Europaratsprojekt in Kaliningrad, im heutigen Rußland. Was für ein Projekt ist das genau?

In Kaliningrad hat sich das Institut für Weiterbildung für Menschenrechtserziehung sehr interessiert und ein erstes Workshop im Dezember organisiert, das zweite wird im Juni stattfinden. Im Moment ist es ziemlich schwierig, dort zu arbeiten, weil das Verständnis von Menschenrechten in den verschiedenen Ländern verschieden ist, und das gilt es zu berücksichtigen. Ich möchte nicht unser Verständnis aufkotieren. Wichtig ist auch, Grundlagen zu schaffen, ein Thema kontinuierlich zu bearbeiten. Und das ist das Positive an Kaliningrad. Zum Abschluß der Konferenz wurde das Fehlen von Lehrervereinigungen oder -gewerkschaften thematisiert und die Notwendigkeit, daß es Gruppen geben muß, die Initiativen weitertragen.

Sie kennen die Diskussion zur interkulturellen Erziehung in Europa und den USA. Welche

Unterschiede finden Sie zwischen der Diskussion in der Schweiz und in Österreich?

Das Spannende an der interkulturellen Erziehung ist, daß sie so breit gefächert ist, in der Schweiz z. B. ist sie ausschließlich auf die Einwanderung bezogen, obwohl wir ja

Staaten sind vor allem an diesem Aspekt interessiert. Und dann gibt es noch einen dritten Aspekt, der in Europa nicht zu finden ist, und zwar die interkulturelle Erziehung im Kontext postkolonialer Staaten.

Es wird immer wieder Kritik am interkulturellen Lernen

geäußert. Minderheiten sehen manchmal in diesem Konzept ein subtiles Assimilationsinstrument.

Die Konzepte haben sich gewandelt. Die weitsichtigen Konzepte beinhalten Aspekte antirassistischer Arbeit, wo es nicht darum geht, auf eine folklorisierende schönfärberische Art Toleranz zu fördern. Dann stellt sich auch die Frage, ob Minderheitenrechte beinhaltet sind oder nur Toleranz. Dabei

ist die Stimme der Minderheiten wichtig und nicht, daß Pädagogen und Pädagoginnen von außen sagen, wo es lang gehen soll. Aber gleichzeitig mit der Frage der Rechte stellt sich auch die Frage, inwieweit die kulturelle Identität eine selbstgewählte ist oder eine von außen zugeschriebene. Man kann nicht sagen, daß ethnische Identität etwas Gutes oder Schlechtes ist, es ist die Frage, wer sie definiert, woher sie kommt. Wenn es ein Merkmal von außen ist, dann ist es stigmatisierend. Wenn sie von innen kommt, dann muß man sich fragen, welche Interessen stehen dahinter, welche Projekte und Programme. Solange konkrete politische Postulate vorhanden sind, funktioniert auch die kollektive Identität. Die kollektive Identität bricht von dem Moment an auf, wo Ziele erreicht sind oder verschwinden, also nicht mehr realistisch sind, und dann kommen die Krisen. Z. B. in der Frauenbewegung sind viele Dinge von den Regierungen aufgegriffen worden und dann gab es eine Spaltung zwischen professionellen Frauenbeauftragten einerseits und Feministinnen, die einfach müde waren, nur unbezahlte Aktivistinnen zu sein. Ich denke, das ist auch die Herausforderung für ethnische Gruppen. Sobald man den institutionellen Weg geht, hat man zwar Gewinne, aber nur solche, die politisch konsensfähig sind. Gleichzeitig kommt es aber auch zu einer Spaltung zwischen solchen, die professionell arbeiten und anderen, die als Aktivistinnen mit der Zeit aussteigen, weil sie es nicht beruflich

machen wollen. Ich kann mir vorstellen, in Kärnten wird man müde, wenn man gewisse Ziele gerade im schulischen Bereich einfach nicht erreicht, und daß die Krise oft dann zu einer Selbstreflexion führt, die manchmal auch zerstörerisch sein kann.

Es gibt hier Tendenzen, z. B. im schulischen Bereich nach ethnischen, bzw. sprachlichen Gesichtspunkten zu trennen. Und zwar seitens der Mehrheit und der Minderheit.

Ich halte solche Tendenzen für gefährlich, weil das eine Selbststigmatisierung und Ghettoisierung fördert, was aber nicht bedeutet, daß ich es nicht verstehe. Die Angst, daß die Sprache verloren geht, ist immer die Angst der Älteren gegenüber den Jüngeren. Die ältere Generation hat durch Unterdrückung gelitten. Die jüngere, die Kinder, die haben nicht diese direkte Diskriminierung erfahren, wie die Großeltern und die Eltern, die können nicht mehr via Feindbild kollektive Identität erhalten, sondern via Freundbilder, weil sie selber nicht in dem Maße mehr Opfer dieser Stigmata sind. Die Alternative zur Abkapselung, Ghettoisierung und zur Sprachinsel ist die Integration, d. h. die soziale Akzeptanz des Slowenischen. Vielleicht haben die Kärntner Slowenen zu früh aufgegeben oder waren zu stark entmutigt, unter den deutschsprachigen Kärntnern diese Akzeptanz zu fördern.

Mit Gita Steiner-Khamsi sprachen Brigitte Busch und Vladimir Wakounig

Slovenski vestnik čestita:

Gospodu župniku Maksu Mihorju iz Kotmare vasi za 65. rojstni dan; gospe Rozaliji Wucherer iz Bač za 64. rojstni dan in god; za osebne praznike članom društva upokojenecv Šentjakob: Pepci Resman, Dori Samonig in Franciju Resmanu iz Šentjakoba, Mihiju Einspielerju iz Gornje Vesce in Francu Wrolichu – Dolincu z Rut; gospodu Antonu Mucherju iz Račič za dvojni praznik; gospe Mici Kuchar iz Lepene za dvojni praznik; gospe Meti Mak z Borovnice v Selah za rojstni dan; gospe Juli Oraže – Ožbavtovi iz Sel za rojstni dan; gospe Brigite Šest s Humca pri Dobrli vasi za god; gospe Mariji Travar iz Kaple ob Dravi za dvojni praznik; gospe Hilde Ramusch iz Strpne vasi za 60. rojstni dan in god; gospe Urši Dovjak s Kota v Selah za rojstni dan; gospe Ani Dovjak s Srednjega Kota v Selah za 65. rojstni dan; gospe Apoloniji Gajšek iz Grabelj pri Pliberku za rojstni dan; gospe Apoloniji Grile iz Lovank za osebni praznik; gospe Greti Kučnik z Obirskega za 46. rojstni dan; gospe Mariji Maurer iz Podna za dvojni praznik; gospe Veroniki Kremser iz Gornje vasi pri Žvabeku za 70. rojstni dan in god; gospodu Joziju Weissu iz Škofič za 60. rojstni dan; gospe Mariji Jerlich iz Lobnika za dvojni praznik; gospe Mariji Thaler z Radiš za rojstni dan in god; za osebne praznike članom društva upokojenecv Pliberk: Andreju Kumru z Blata, Ani Leitgeb iz Pliberka, Norbertu Knoru iz Ponikve, Mariji Markitz iz Male vasi, Pavli Štefitz iz Dolinčič, Jozlno Kušejju iz Šmihela, Lonci Gajšek iz Grabelj, Rozini Jop iz Nonče vasi in Nežki Fračko iz Večne vasi; gospodu Jožetu Štefanu z Belšaka pri Pliberku za 40. rojstni dan; gospe Mariji Zdevšek iz Kazaz za rojstni dan in god; gospe Dori Plautz z Blata pri Pliberku za 49. rojstni dan; gospe Matildi Mak iz Celovca za 68. rojstni dan.

V MOHORJEVI KNJIGARNI

Razstava planinske fotografije

Kot smo že poročali, je bila 24. januarja v Mohorjevi knjigarni v Celovcu otvoritev tradicionalne fotografske razstave »Planine v sliki«, ki jo že deset let organizira Slovensko planinsko društvo Celovec. Razstava je na ogled še danes, 10. februarja.

Ljubitelje planinske fotografije je na otvoritvi pozdravil predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec, navdušeni fotoamater Hanzej Lesjak. To priložnost je izbral tudi zato, da je navduševal planince za fotografiranje gora in planin in razstavljanje slik na foto-razstavah planinskega društva, češ da planinska fotografija spodbuja ljudi k večjemu obisku planin in uživanju njihovih lepot. Nadalje je izrekel zahvalo fotoamaterjem za sodelovanje in tajniku Rihardu Brumniku, da je lepo uredil razstavo.

Na letošnji razstavi je sodelovalo kar 14 avtorjev, od

tega devet domačih in pet iz Slovenije, s skupno 39 slikami. Večina fotografij je bilo barvnih, le štiri črno-bele. Najboljšo sliko je ustvarila prof. Marija Spieler iz Celovca, srebro in bron pa sta dobila Igor Maher iz Ljubljane in Jožko Igerc iz Globasnice.

Z veseljem smo lahko ugotovili, da je zanimanje za planinsko fotografijo veliko, kar pomeni, da je število razstavljalcev iz leta v leto večje, kakovost slik pa vse boljša, tako da smo z uspehi na področju planinske fotografije lahko res zadovoljni.

Razvoj planinske fotografije

S planinsko fotografijo so se začeli ukvarjati že v prejšnjem stoletju. Njeno rojstvo je leto 1861, ko so se srčni planinci, 25 po številu, pod vodstvom navdušenega fotografa Avgusta Bissona, s težkimi fotografski-

mi napravami, tehtale so več sto kilogramov (šotor za temnico, stajalo, fotoaparati formata 44 x 54 cm itd.), podali na vrh Mont Blanca in fotografirali panoramo. Dve leti pozneje je bil na podoben način, tokrat z 22 člansko odpravo, osvojen Großglockner.

Toliko o začetku in težavah planinske fotografije. Današnja fototehnika je v primerjavi s takratno dosegla velikanski napredek, saj se s planinsko fotografijo ukvarja skoraj že vsak planinec, tako da fotoaparati spada že k planinski opremi.

S težavami začetne planinske fotografije smo se tokrat seznanili predvsem zato, da bomo lažje doumeli, kako enostavno in hvaležno je planinsko fotografiranje danes.

L. U.

KOŠARKA

SAK v novih trenirkah

Pretekli teden so se košarkarji SAK svojim gledalcem predstavili v novih, pravih košarkarskih trenirkah, ki sta jim jih v imenu sponzorjev – Zveze Bank in Posojilnice Celovec predala direktor dipl. trg. Joza Habernik in poslovodja Aleš Šimenc.

Košarkarji, ki letos zelo uspešno tekmujejo, so se sponzorjema zahvalili na svoj način, z zmagama.

Isti dan so mladinci SAK premagali tekmece iz Trga, dva dni pozneje pa so bili njihovi juniorji uspešni proti Landskronu.

Se dve tekmi jih čakata in slovenski košarkarji bodo do-

segli svoj prvi cilj, to je uvrstitev med najboljše štiri, med katerimi se bo v play-offu nadaljevalo tekmovalje za naslov koroškega prvaka.

MENJAVA TRENERJA

Nedavno pa so košarkarji SAK dobili tudi novega trenerja. **Janeza Ribnikarja**, ki iz službenih razlogov ne more več prihajati v Celovec, je zamenjal **Peter Brumen**, katerega pa vam bomo predstavili v prihodnjem SV.

Janez Ribnikar pa vsekakor želi ohraniti stike s SAK.

DVE VISOKI ZMAGI

SAK mladinci – Trg 118 : 13

Martin Majhen 29 točk, Tomaž Jager 18, Nejc Jager 14, Stojan Vavti in Rok Mišvelj 11, Luka Korošec in Filip Ereiz 10, Marko Kuežnik 6, Tomi Hribernik 5, Luka Truppe 2

Landskron – SAK juniorji 31 : 141

Davorin Lempl 35, Simon Wein 34, Nejc Jager 16, Janez Tomc 13, Marko Holešek 12, Miha in Klemen Kranjc 10, Marko Krivec 6, Marko Urh 4.

LJUDSKO SANKANJE

Napeta tekma na Obirskem

Ob lepem sončnem vremenu in na odlično pripravljeni sankasški progi na Šobrovi cesti na Obirskem so preteklo nedeljo opravili tekmovalje ljudskih sank za pokal Obirja. Za prva mesta se je v 12 skupinah pomerilo 68 tekmovalcev ter 34 dvojic. Posebno razveseljivo je, da se je spet upogumilo veliko mladih in se spustilo po Šobrovi cesti navzdol.

Najmlajši je bil Matija Smrtnik, star komaj 5 let. Seveda na tekmi ni manjkalo navijačev, ki so spodbujali vsakega, ki se je pripeljal skozi cilj. Ob kuhinji je bilo pravo ljudsko slavje, tam se je prepevalo in kramljalo skoraj do noči.

Pri Kovaču je bila po tekmi razdelitev nagrad. Predsednik SPD Valentin Polanšek dr. Gusti Brumnik je vse navzoče pozdravil. Zahvalil se je vsem, ko so pomagali, da je tekma tako odlično uspela. Posebna zahvala je veljala Frančiju Haderlapu, Danijelu Brumniku in Hanziju Karničarju, ki so pripravljali progo, ter kuharicam Fridi Karničar, Angelci Cudrman in Vidi Brumnik, ki so skrbele za jedačo in pijačo. Zahvalil se je tudi članom Slovenskega športnega kluba Obir za merjenje časa in vsem, ki so darovali pokale.

Predsednik Brumnik pa je omenil še eno posebnost. Tekmovalo je kar dvanajst Smrtni-

kov in tudi najboljši dneva je bil Smrtnik, in sicer Hanzij.

Šolarke I: 1. Dana Smrtnik, 2. Sabrina Žura, 3. Manuela Jung.

Šolarji I: 1. Michael Žura, 2. Franci Dolinšek, 3. Toni Smrtnik.

Šolarke II: 1. Sandra Karničar, 2. Majda Furjan, 3. Krista Urbančič.

Šolarji II: 1. Klemen Maloveršnik, 2. Harald Božič, 3. Manuel Schmölzer.

Mladinke: 1. Aleksandra Urbančič.

Mladinci: 1. Toni Kogoj, 2. Mihael Oraže.

Splošna ženske: 1. Regina Smrtnik, 2. Terezija Žura, 3. Gabi Haderlap.

Splošna moški: 1. Hanzij Smrtnik, 2. Folti Smrtnik, 3. Walter Žura.

Starostna ženske I: 1. Inge Karničar, 2. Rozi Kogoj, 3. Marija Furjan.

Starostna moški I: 1. Pepi Karničar, 2. Mihi Traunik, 3. Tomi Ošina.

Starostna moški II: 1. Toni Kogoj, 2. Miha Kuchar.

Dvojice: 1. Žura W./Žura S., 2. Smrtnik H./Smrtnik M., 3. Kogoj T./Ošina J.

ODBOJKA

SK Dob/Aich: dva poraza zapored

Kaj neki se dogajaj z Dobljani? Moštvo, ki si je še pred tedni upravičeno delalo upe za uvrstitev v evropski pokal, je trenutno v krizi. To najbolj jasno potrjujeta poraza proti Ennsu in WAT Kagranu.

Poraz proti Ennsu pred štirinajstimi dnevi je bil pričakovan in nikogar ni huje prizadel, ker je moč moštva ob Anži znana in priznana. Enns je najboljše moštvo v ligi. Njegovo igralsko premoč lahko vidimo v tem, da ima kar štiri enakovredne rezervne igralce, Dob pa samo enega, poleg tega pa sta dva igralca zaradi poškodb obesila igralsko kariero na klin.

Tekma z Dobljani pa za

Enns ni bila lahka zadeva. Saj je trajala nad dve uri pri samo treh nizih. Dobljani so sicer podlegli s 3:0, a točke so prepuščali kar se da drago.

Kljub temu pa je poraz zelo slabo vplival na moralo moštva in vzdušje v njem. Najprej se je to pokazalo že pri treningu, ki so se ga udeležili le štirje igralci. Negativni višek pa so dosegli v tekmi proti WAT Kagranu z Dunaja. Dobljani so podlegli s 3:0 in so po mnenju strokovnjakov pokazali najslabšo igro v tej sezoni.

SK Dob/Aich je zapravlil priložnost za evropski pokal. Moštvo ima 12 točk in zaseda 4. mesto na play-off lestvici.

SMUČANJE

Tokrat odlični Tatjana, Birgit, Silvana, Brigitte in Markus

Preteklo soboto in nedeljo so se mladi šentjanški smučarji spet odlično odrezali.

Na sobotni tekmi za Industrie-Raiffeisnov pokal na Tromeji pri Podkloštru je na tekmovalju v superveleslalomu Tatjana Zablatnik z odlično vožnjo osvojila v svoji skupini mladina I najboljši čas in prvo mesto, v skupni uvrstitvi pa je bila druga. Birgit Filipič je bila v skupini mladina II druga, Markus Vouk pa pri fantih v skupini mladina II tretji, kar je njegov letošnji najboljši uspeh. Odlično se je odrezala tudi Brigitte Esel, ki je v skupini šolarik dosegla tretje mesto.

Z uspehi so Šentjanščani nadaljevali na veleslalomu v nedeljo.

Tatjana Zablatnik je v svoji skupini mladina II spet zmagala, skupno pa je bila četrta. Silvana Oraže je zmagala v skupini mladina II, takoj za njo na drugo mesto pa se je uvrstila Birgit Filipič. Zmagal je tudi Markus Vouk, med prijatelji imenovan Vučko, seveda v mladinski skupini II. Ponovno pa je odličen rezultat – četrto mesto – dosegla Brigitte Esel in si z njim in tretjim mestom prejšnjega dne precej izboljšala možnosti za uvrstitev v koroški kader.

Vsem iskreno čestitamo!

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo in SPD »Rož« v Šentjakobu obveščajo

da bo letošnji

XVII. zimski pohod Arihova peč 95

v nedeljo, 5. marca s pričetkom ob 9. uri

Start bo spet pri Polancu na Čemernici/Hodnina

Pohod bo posvečen padlim borcem pod Arihovo pečjo s poudarkom praznovanja 50-letnice zmage nad fašizmom

ŠAH/KOROŠKO PRVENSTVO

Zmaga SŠZ Celovec, SŠK »Obir« neodločeno

SŠZ/Carimpex I – WAC 4,5:3,5 ■ SŠK »Obir« – IBS Celovec 4:4

Uspešen nastop slovenskih šahistov v drugem kolu play off tekmovalja v 1. razredu-vzhod oz. 2. razredu B. Ekipa Slovenske športne zveze/Carimpex I je premagala WAC s 4,5:3,5, SŠK »Obir« iz Železne Kaple pa je proti IBS Celovec II igral neodločeno – 4:4.

Za Slovensko športno zvezo, ki je tokrat igrala v najmočnejši postavi, sta zmagala Silvo Kovač in Gorazd Živkovič, remizirali so Vinko Cuderman, Arnold Hattenberger, Jozi Amrusch, Dunja Lukan in Rupert Reichmann, izgubil pa je rav-

natelj Ivko Ferm. SŠZ/Carimpex I si je s to zmago in skupno 8,5 točke zagotovila 3. mesto na lestvici, prihodnji nasprotnik pa je SCA/ESV iz Šentvida ob Glini.

V svoji skupini še vedno neporaženi so tudi šahisti SŠK »Obir«. Kapelčani so proti močnim nasprotnikom iz Celovca igrali neodločeno, za dober rezultat pa so poskrbeli slovenski legionar Dušan Jokovič, Karner in ravnatelj Hanschou (po 1) ter Hans-Christian in Johann Wolte (remi). Izgubila sta Moser, Stossier in Topar. SŠK »Obir« ima po dveh kolih deset točk in je na odličnem drugem mestu.

I. L.

Športno društvo Šentjanž in Slovenska športna zveza na Koroškem

razpisujeta veleslalom za

VIII. pokal prijateljstva treh dežel

12. februarja na Šentjanških Rutah ob 10. uri

Ogled proge med 8.30 in 9.30

Prijavljenci bodo tekmovali v 13 starostnih skupinah. Vsakdo tekmuje na lastno odgovornost.

Prijavite se na naslov: Slovenska športna zveza, 10. Oktoberstr. 25/III Celovec ali Hansu Pschederju 0 46 3/53 11 26 22.